

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 27.11.1959, sp. zn. Cz 391/59, ECLI:CZ:NS:1959:CZ.391.1959.1

Číslo: 18/1961

Právní věta: Nárok na náhradu za honorář, který uplatňuje ochranná autorská organizace podle § 71 autorského zákona proti jiné organizaci, je nárokem z autorského práva k dílům, který zahrnuje v sobě i právo na autorskou odměnu (§ 15 aut. zák.). Nejde tedy o nárok ze závazkových poměrů mezi organizacemi socialistického sektoru a proto nelze použít na tento právní poměr ustanovení § 34 vl. nař. č. 33/1955 Sb. (§ 82 zák. č. 69/1958 Sb.), nýbrž výlučně ustanovení šesté hlavy druhé části občanského zákoníka, pojednávajícího o promlčení.

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 27.11.1959

Spisová značka: Cz 391/59

Číslo rozhodnutí: 18

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Právo autorské

Předpisy: 115/1953 Sb. § 15
§ 71 33/1955 Sb. § 34

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 18/1961 sb. rozh.

Nárok na náhradu za honorář, který uplatňuje ochranná autorská organizace podle § 71 autorského zákona proti jiné organizaci, je nárokem z autorského práva k dílům, který zahrnuje v sobě i právo na autorskou odměnu (§ 15 aut. zák.).

Nejde tedy o nárok ze závazkových poměrů mezi organizacemi socialistického sektoru a proto nelze použít na tento právní poměr ustanovení § 34 vl. nař. č. 33/1955 Sb. (§ 82 zák. č. 69/1958 Sb.), nýbrž výlučně ustanovení šesté hlavy druhé části občanského zákoníka, pojednávajícího o promlčení.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 27. listopadu 1959, Cz 391/59).

Dilia - československé divadelní a literární jednatelství domáhalo se žalobou podanou na žalovanou Pražskou estrádu, ústředí artistických estrádních programů zaplacení částky 3500 Kčs. Tuto vymáhanou částku zaplatilo žalující družstvo na základě dohody s žalovanou stranou jako zálohu na

honorář spoluautorovi divadelní hry. Přitom bylo současně ujednáno, že žalovaná Pražská estráda zaplatí žalujícímu družstvu vyplacenou zálohu i v tom případě, že k provozování zmíněné hry nedojde do stanovené lhůty, tj. 31. ledna 1957.

Lidový soud civilní v Praze žalobu zamítl.

Krajský soud v Praze rozsudek soudu první stolice potvrdil. Oba soudy dospěly k názoru, že nárok žalujícího družstva zanikl podle § 34 odst. 1 vl. nař. č. 33/1955 Sb., neboť byl uplatněn po lhůtě 1 1/2 roku.

K právní povaze žalobního nároku zdůraznil krajský soud, že nejde o nárok samotného autora, který ani jako žalobce nevystupuje, a jeho hra nebyla vůbec provozována, nýbrž o obligační poměr z určité právní skutečnosti, kterou konkrétně není třeba zjišťovat, nýbrž že stačí, že tento obligační právní poměr vznikl.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že oběma rozhodnutími soudů byl porušen zákon.

Odůvodnění:

Podle § 34 odst. 1 vl. nař. č. 33/1955 Sb. (nyní § 82 zák. č. 69/1958 Sb.) nároky ze závazkových poměrů mezi hospodářskými, rozpočtovými a ostatními organizacemi socialistického sektoru zanikají po uplynutí 1 1/2 roku ode dne vzniku nároku. Jde tedy o nároky, které vznikají na základě závazkových poměrů mezi shora vyjmenovanými organizacemi. Nárok, který uplatnilo žalující družstvo jako ochranná autorská organizace podle § 71 aut. zák., však nevznikl ze závazkových poměrů mezi tímto družstvem a žalovaným Pražským estrádním souborem, nýbrž z autorského práva k divadelní hře, který zahrnuje v sobě i právo na autorskou odměnu (§ 15 aut. zák.). Na tomto ničeho nemění skutečnost, že zaplacení autorské odměny se domáhá žalující družstvo, neboť podle § 72 aut. zák. může být rozhodnutím ministerstva školství a kultury přiznáno ochranným organizacím autorským výhradní oprávnění, mj. vybírat autorské odměny a v oboru děl literárních a divadelních bylo skutečně vyhláškou č. 145/1954 Ú. l. toto oprávnění přiznáno žalujícímu družstvu.

Nejde tedy o nárok ze závazkových právních poměrů mezi organizacemi socialistického sektoru a proto nelze aplikovat na tento právní poměr ustanovení § 34 vl. nař. č. 33/1955 (nyní § 82 zák. č. 69/1958 Sb.), nýbrž výlučně ustanovení šesté hlavy druhé části občanského zákoníka, pojednávající o promlčení.

Avšak ani pro svůj závěr, že autoru žádný nárok na odměnu nevznikl, když hra nebyla provozována, si krajský soud nezjednal náležitý skutkový podklad.

Z ustanovení § 43 odst. 2 aut. zák. plyne, že autor může od smlouvy o divadelním provozování díla odstoupit a náleží mu náhrada za ušlý provozovací honorář tehdy, nebude-li první představení (premiéra) uspořádáno v určené době. Podle § 23 aut. zák. jsou i náhrady za honorář zahrnuty mezi autorské odměny a vztahuje se na ně tentýž právní režim. Nestačí proto poukaz na to, že se představení nekonalo, zejména jestliže sama žalovaná estráda v dopise z 19. října 1956 souhlasí s tím, aby autorům byla žalujícím družstvem vyplacena jako záloha částka 7000 Kčs s tím, že tuto částku družstvu zaplatí i tehdy, nebude-li hra provozována.

Jestliže soudy vycházely při právním posouzení případu z odlišného právního názoru a v důsledku toho se nezabývaly věcí samou, pak porušily zákon v ustanoveních § 1 odst. 2, §§ 59, 88 odst. 2 a § 93 o. s. ř. ve spojení s ustanoveními § 23 odst. 2, § 43 odst. 2 a § 72 odst. 1 aut. zák. a §§ 86 a 90 obč. zák.

Poznámka: Tímto rozhodnutím je vyřešena otázka pravomoci soudů a nikoliv arbitráže v případě uplatnění nároků na autorské odměny.